СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 161. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 14 липня 1933. — VOL. XLI. No. 161. Jersey City, N. J., Friday, July 14, 1933. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ПОЛУДНЕВОЇ АМЕРИКИ ЗА БИЗНЕСОМ

ВАШИНҐТОН. — Супроти того, що наразі нічого не виходить з Лондонської Конференції, президент Рузвелт залишив Европу, а звернув увагу на краї Полудневої Америки. Вже розпочато торговельні переговори з Арґентиною, Бразилією, Колюмбією і Чілєм. Злученим Державам іде тут про здобуття нових ринків на збут своїх товарів.

ІТАЛІЙСЬКА ПОВІТРОВА АРМАДА НА ЛЯБРАДОРІ.

КАРТРАЙТ (Лябрадор). — Італійські летуни, під проводом ґенерала Бальба, вже долетіли до Лябрадору. Тому 13 днів вилетіли вони з міста Орбетельо в Італії в числі 27 літаків, щоби відбути подорож сушею і морем і долетіти до Шікаґа та взяти участь у Виставі Століття Поступу. На Лябрадор прилетіли з Ісляндії, відбувши за одним махом дорогу, довгу на яких 1,500 миль. Ціла дорога виноситиме 6,300 миль. Найнебезпечнішу частину дороги вже відбуто.

ПОСТАВИВ ПОЧМАЙСТРІВ НА ЦИВІЛЬНУ ЛІСТУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт є тої думки, що посади почмайстрів повинні займати люди, котрі мають до цього відповідне підготування та здадуть іспити, які кваліфікують їх до цивільної служби. Тим чином хоче президент відтягнути надавання посад начальників почт від політики. А досі надавано ті посади титулом відплати зо політичну аґітацію. Тепер позбавлять себе демократи від політичної контролі над 15,032 джабами. Президент припоручив ґенеральному директорови почт, Фарлієви, щоби він підготовив відповідний законопроєкт для конґресу.

ВИКРАЛИ БАНКИРА.

АЛТОН (Ілинойс). — Бандити вхопили Оґуста Люіра, банкира літ 78, і домагаються викупу. Родина вимагає від бандитів доказу, що старець ще жиє, а бандити подають тільки годинник та дещо з біжутерії. На це відповідає родина, що такі докази не переконують, що схоплений є ще при життю, і домагаються власноручного письма від викраденого.

РОЗВІД ПРЕЗИДЕНТОВОГО СИНА.

РІНО (Невада). — Суддя Клерк Ґілд вирішить цими днями справу розводу між Іліотом Рузвелтом, сином президента, і його жінкою, бувшою Елизабет Донер. Розправа буде дуже коротка й буде вестися при зачинених дверях. Не буде теж оголошено, що було властивою причиною розводу і як обидві сторони порозумілись у маєткових справах та в справі дитини.

СПРОВАДЖУЮТЬ ЖИДІВ-ПРОФЕСОРІВ.

НЮ ЙОРК. — Закладають товариство допомоги для німецьких професорів і вчених, позбавлених посад наслідком розпоряджень Гітлера. Йде тут про самих Жидів. Їх хочуть стягнути до Америки і заґарантувати їм на кілька років можність викладів по ріжних школах.

АҐІТАЦІЯ ЗА ВИЗНАННЯ СОВІТІВ.

НЮ ЙОРК. — „Ди Амерікен-Рошен Чембер оф Комерс", яка довгий час була проти визнання совітів з боку американського уряду, є тепер за визнання. Каже, що многі европейські держави роблять зі совітами добрі бизнеси і Злучені Держави не можуть довше стояти осторонь.

ІТАЛІЙСЬКА ПАЛАТА В СЕРЕДИНІ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Розпочато в „Ракефелер Сентер" будову величавого будинку, високого на 9 поверхів, який буде зватися „Паляццо д'Італія" і який буде призначений головно для італійської промисловости і штуки. При закладанню угольного каменя піднесено оклики в честь президента Рузвелта, італійського короля, Мусолінія і ґенерала Бальба.

Італійський сенатор Москоні згадав за велику культурну вагу такої будівлі. Син Ракефелера розповідав, що його батько є злучений інтересами з цілим світом, і то не тільки інтересами нафтовими, але й культурними і гуманітарними. Він є теж за ближчу кооперацію з усіми народами. І з цього його переконання зродилась ідея збудувати в Ракефелер Сентер оту італійську палату.

АМЕРИКА НЕ Є КРАЄМ, ДЕ ЧИТАЮТЬ КНИЖКИ.

НЮ ЙОРК. — Власники книгарень і видавничих підприємств забирають голос у справі книжкових видавництв в Америці. Линколн Шустер каже, що Америку не можна зачислити до країв, у яких люблять читати книжки з замилуванням. Як люди зійдуться, то інтересуються радіом, спортом, бріджом, ґолфом чи автомобілями, а про книжки не хочуть балакати. А найбільше лихо, що з 5,000,000 людей, які покінчили каледж, теж мало хто дбає про книжку і мало хто вміє її читати. Оте останнє найгірше з усього. В Америці, каже Шустер, є до читання книжок така відраза, що її треба вважати якоюсь хоробою.

ГІТЛЕР ПРОТИ „РАДИКАЛІЗМУ" СВОЄЇ ПАРТІЇ.

Гітлер розпочав боротьбу проти „радикальних" елементів у своїй партії, які хочуть перевести якнайскорше ріжні соціяльні реформи, а між ними встановлення контролі над промисловістю. Проти цього протестують рішучо промисловці. Гітлер піддався їх домаганням, а тому й не думає тепер скоро брати промисловість під державну контролю. Гітлер заявляється рішучо проти „другої революції" й викидає „радикальні" елементи своєї партії з відповідальних становищ.

ЗДВИГ ПОЛЬСЬКИХ СОКОЛІВ.

У днях 16.—18. червня відбувсь у Львові здвиг польських соколів „малопольської дзєльніци", завершений у неділю походом через місто. Похід ішов точно 25 хвилин і взяли в ньому участь до 5,000 осіб, у тому ґрупа соколів чеських, делеґація Румунів і ґрупка соколів з Ужгороду з написом кирилицею: Ужгород. Крім того були великі делеґації соколів з усіх польських земель, особливо з Познаньщини (всі гості з Познаньщини несли прапорці з написом: купую у католика). Звертало увагу, що в рядах соколів було дуже багато старших людей обох полів, а деякі ґрупи складалися майже половиною зі старших людей.

ВИСІЛЬНИК.

У лісі за Потуторами, пов. Бережани, повісився аґент портретів із Бережан, Мар. Палюсінський. Тому, що Палюсінський мав закнебльовані уста, поліція здогадується, що його хтось ограбив і повісив.

90 КМ. ПІШКИ. — 45 КМ. ІЗ СМЕРТЕЛЬНО РАНЕНИМ.

У закарпатському селі Лумшори 9-літній Михайло Гапак устромив руку в млинарське колесо. Колесо відірвало хлопцеві руку аж по рамя. Раненого хлопця відніс його 70-літній дідусь на плечах пішки до окружного міста Перечина, віддаленого 22 км. Там окружний лікар дав хлопцеви першу поміч. Відсіля дідусь відніс хлопця пішки до ужгородського міського шпиталю, віддаленого 23 км. Тому, що перша поміч прийшла аж 24 години після зранення, стан здоровля хлопця грізний. Дідусь вернувся додому пішки та знову зробив 45 кільометрів.

ХОР ПРОФ. О. КОШИЦЯ НА РАДІО.

Перший виступ на радіо наново зорґанізованого хору проф. О. Кошиця відбудеться в суботу, 15 липня, в 8 год. 15 мін. (літній час).

Програма буде передана зі стації WABC, 860 kc. в Ню Йорку.

Для тих, хто хотів би післати заяву про бажання далі слухати виступи цього хору, подаємо адресу, на яку треба слати заяви:

Columbia Broadcasting System, Inc.,
485 Madison Ave., New York, N.Y.

ЯК ЦЕ НАЗВАТИ?

Недавно помер у міському шпиталі у Львові 14-літній наймит Олекси Сафтика з Жабокрук, бобрецького пов., Степан Заремба, подвигавшись при будові хати свого господаря. Для померщого наймили Ол. Сафтик та мати нещасного хлопчини, Ганна, похорон в українському похоронному заведенні „Харіс", що й вислало до анатомічної каплиці свою домовину, вложило в неї посекціонованого трупа і поробило підготовку до похорону. Конкуренційне польське заведення Ст. Здона не могло чомусь знести, що похорон хлопчини мав відбутися заходом „Харісу". В ночі похоронники Ст. Здона пішли зі своєю домовиною до каплиці і просто перекинули трупа в неї, а домовину „Харісу", поплямлену й непридатну вже до нічого, викинули на бік. Ранком другого дня прибули похоронники „Харісу" зі священиком і караваном на похорон, але служба Ст. Здона не дозволила його вже влаштувати. Не було ради. Небіжчика похоронено заходом Ст. Здона, а „Харіс" вніс проти нього позов до суду за зневаження трупа та недозволену конкуренцію.

УБИВ ДЛЯ СПОКОЮ.

В міськім парку серед міста Ґалацу (Румунія) зарізав 18-літній Фіку Фроїм Бароцкі шпигами ножем 20-літнього Самі Марковича. Убивника зараз арештовано. Він зізнав, що вбив з розмислом. Убитий мешкав у кімнаті ч. 9, а вбивник ч. 11 у домі при Пяца Вікторії. Двері з одної кімнати до другої не запиралися. Вбивник після обіду лягав спати. А в той сам час у другій кімнаті бував галас і вбивник не міг спокійно спати. Щоби мати спокій, убивник убив свого сусіда.

ПОЧТОВЕЦЬ — ДЕФРАВДАНТ.

Від довшого часу пропадали гроші з почтових амбулянсів почтового уряду ч. 2. у Львові (головний двірець). Слідство викрило, що крав ті гроші 40-літній експедієнт того почтового уряду, Петро Дубановський. Поліція знайшла в амбулянсі скриньочку з попелом, правдоподібно із спалених американських листів, а при Дубановськім марки з отворених американських листів і лист від любовниці з Кракова, в якім вона просить Дубановського, щоби привіз їй багато грошей, бо має великі видатки на ґардеробу. Арештований Дубановський має жінку, що є залізничою службовичкою у Львові, та двоє дітей.

ЕКСПАНЗІЯ ПОЛЬСЬКОЇ НАУКОВОЇ ТВОРЧОСТИ.

Під цим наголовком читаємо в Пресовім Бюлетині Товариства Кооператистів, що у Варшаві засновано Есперантське Наукове Видавництво, якого завданням буде видавання в есперантській мові найчільніших наукових творів польської літератури. Коли зважимо, — читаємо дальше — що есперантський рух обняв уже дуже поважні круги, то це напевно причиниться до поширення засягу наукової польської творчости. Мимохіть насувається питання, що робиться в цьому напрямі у нас?

ВЕЛИЧЕЗНА ПОЖЕЖА МИТНИХ МАҐАЗИНІВ.

У митних маґазинах на італійсько-швайцарському кордоні, в Чіяссо, вибухла недавно велика пожежа. Не зважаючи на великі зусилля пожежної сторожі, що зїхалася з цілої околиці, і міліції, що збіглася з усіх усюдів, не вдалося нічого вратувати. В маґазинах були великі запаси штучного шовку, вовняних матеріялів, ґуми і ще багато інших легкопальних матеріялів. Всі товари були італійською власністю. Шкоди переходять суму одного міліона швайцарських франків.

ЗАЧАСТО ЧИТАЄ БІБЛІЮ.

Великий зїзд брамінів-ортодоксів виступив проти Ґандія, закидаючи йому, що він без потреби пристає з християнами та зачасто читає Біблію. Рівночасно браміни зажадали від Ґандія, щоби не позволив свому синови Девадасови оженитися з дівчиною з нижчої касти, ніж Ґанді.

ПОЛЬСЬКА ВЛАДА ЗАБОРОНЯЄ УКРАЇНЦЯМ СВЯТА ГЕРОЇВ

ЗАБОРОНЕНО СВЯТО МАКІВКИ ТА СВЯТО МАЗЕПИ. АРЕШТИ ПЕРЕВОДЯТЬ ДАЛІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Від закінчення війни улаштовується щорічно свято Маківки в память героїв Українських Січових Стрільців, що полягли в боях проти Москалів. Це свято щорічно набирало все більшого значіння й розмірів, переходячи в національну українську маніфестацію. Та цього року польська влада заборонила влаштування свята Маківки, коли вже всі приготовання були пороблені до нього. Всі заходи Товариства Охорони Воєнних Могил та ріжних церковних орґанізацій перед станиславівським воєводою не дали ніяких наслідків. Отже Ляхи тепер забороняють навіть свята тих українських героїв, які погягли в боротьбі з Москвою. Тіни героїв не дають спокою Ляхам на окупованій українській землі.

В Рогатині був утворений комітет для свята 300-ліття народження гетьмана Мазепи. Комітет дістав дозвіл на влаштування свята від відповідної влади, але коли все вже було готове до свята, несподівано прийшла заборона. Свято заборонив рогатинський староста. Всі заходи комітету про знесення заборони свята-памяти великого українського гетьмана не дали наслідків.

В чортківському повіті знов арештовано молодих Українців за український націоналізм. До слідчої вязниці вкинено тепер Володимира Барановського з Волостокова, повіту Мостиська, й Тадея Ґмитрасевича. Польська влада старається обвинуватити обох у державній зраді, яка виявилася нібито в їх приналежности до Орґанізації Українських Націоналістів.

УКРАЇНЦІ НА МІЖНАРОДНІМ КОНКУРСІ АРТИСТІВ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Тут відбувся міжнародній конкурс співаків і пяністів. До конкурсу було допущено 250 співаків і стількиж пяністів. Так звана „мала конкурсова комісія" допустила до міжнародньої комісії 170 співаків, а далі до тіснішого вибору перейшли лише 40 співаків і стількиж пяністів.

Нарешті до комісії, що остаточно рішала висліди конкурсу, станули лише по 29 співаків та пяністів, а між ними одна українська співачка, пані Сокіл, та пяніст Тарас Мікєша, син знаменитого оперового співака. Всі ці співаки та пяністи виявили найвищу „клясу" щодо голосу, музикальности та виконання. Пані Сокіл співала пісні в українській мові й хоч не здобула першої „кляси", одержала запрошення на гостинні виступи до віденської опери. Серед пяністів першу нагороду одержав Б. Кон з Варшави, а зо співу французська співачка.

КОНФЕРЕНЦІЇ ВЖЕ НЕМА ЩО РОБИТИ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Рішуча відмова американської делеґації брати участь у праці фінансової комісії, яка старається знайти способи стабілізації валют ріжних держав, привела до того, що економічній конференції властиво тепер нема чого далі сидіти. Комісія подала до відома керовничого комітету нову відмовну заяву делеґації Злучених Держав і тепер комітет має рішити, що робити далі.

Французи не закривають свого задоволення з того, що праці конференції будуть відложені на довше, чого домагається так званий „золотий бльок".

ҐАНДІ ПРИПИНЯЄ АКТИВНУ БОРОТЬБУ З АНҐЛІЄЮ.

ПУНА (Індія). — Тут відбувається неофіційний конґрес усіх індійських лідерів, які ще не увязнені. На конґрес несподівано приїхав Ґанді. Він стоїть тепер за негайне припинення активної боротьби з анґлійським урядом при помочі „пасивної резистенції". Ґанді тепер переконаний, що з анґлійським урядом треба вести дальші переговори і добиватися своїх прав.

РОЗСТРІЛЮЮТЬ КУХАРІВ.

МОСКВА (СССР). — Комуністична влада викрила між кухарями в Москві „кулаків, саботажників, шкідників" і т. п. „вредителів". На присуд суду мають бути розстріляні пять кухарів, а пятьох увязнено за те, що в ресторані московського тросту вони „псували страву, підсипаючи в неї скло, допускали мясо й зеленину до зіпсуття й крали продукти, призначені для варива".

Большевицька влада тепер старанно шукає „винуватих" за свої невдачі масового державного виживлення робітництва та населення Москви.

ЕВРОПА ПРОТИ АМЕРИКИ.

ПАРИЖ (Франція). — Відомий французький фінансіст і бувший премієр Франції, Кайо, виступив зі статтею в пресі за те, що Европа повинна утворити економічно-торговельний бльок проти Злучених Держав. На його думку, Европа лише таким способом зможе охоронити свої інтереси та недопустити геґемонії Америки над нею.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіти і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАСАДИ І ДОБРО КРАЮ

Між двома американськими нюйорськими часописами зайшла дискусія зприводу політики президента Рузвелта. Редактори і читачі-дописувачі поділилися на два табори. В одній такій статті скритиковано Рузвелта як людину непостійну, яка змінює свої погляди і політичні приречення. А скритиковано його за його валютову політику, яка змагає до обниження вартости доляра.

Редактор опирається на тім, що Рузвелт не повинен цього робити, бо в своїх кандидатських бесідах „ґарантував здорову валюту". Інші закидають президентови те, що він відокремлюється своєю валютовою політикою від світа, а давніше заявляв, що Америка не може стояти осторонь, бо в Америці поліпшаться відносини лише тоді; коли в цілім світі покр[illegible]ає.

Та друга ст[illegible]ає президентови Рузвелтови признання за те, що він мав відвагу змінити свої погляди. Вона підкреслює, що президент не міг визнаватися добре на скомплікованих міждержавних і внутрішніх справах, поки не обняв влади і не запізнався з усіми подробицями. А запізнавшися, поступив совісно, по мужеськи і розумно, коли обороняє те, що є хосенне і добре для Америки. В хитанню між інтернаціоналізмом і націоналізмом президент Рузвелт прийшов до переконання, що йому треба дбати в першу чергу про Америку і держатися гасла: Америка для Американців. Тому й у валютовій політиці він був змушений залишити проголошені підчас виборів засади і поступати так, як цього вимагає добро краю.

І так радить Рузвелт поступати й іншим краям. Кождий край і кождий нарід повинен мати на увазі, що він мусить розвязати свої крізи власними силами. І це є, на думку президента Рузвелта, найпевніший і найскорший шлях до економічної відбудови цілого світа.

Як бачимо, то ціла та дискусія висвітлює важні питання практичної американської політики, які нас обходять як американських горожан. Але вона теж важна для нас як Українців, як тих, що вели і ведемо українську політику, яка змагає до відбудови нашої державности. Наше минуле вчить нас, що ми мали шкоду ще й з того боку, що ставили дуже часто „лозунґи" і партійні програми вище державного інтересу. Ми боялися нарушити „лозунг" чи програму, бо розуміли тоді тільки інтерес гуртка чи партії, а не держави. І тому бракувало нам дуже часто мужности піти за здоровим розумом і інтересом нації.

НОВІ ПОЛІТИЧНІ УҐРУПОВАННЯ В ЕВРОПІ

Хоч німецький канцлер Гітлер певно не мав цього в своїх намірах, його політика мала далекосяглий вплив на політичне переґруповання серед держав Европи. Николас Рузвелт, бувший американський представник в Угорщині, збирає коротко цей вплив так: ще чотири місяці не був Гітлер в уряді, а вже причинився до замирення між Італією й Францією, облекшив напруження між Італією й Юґославією, перемінив Анґлію з пронімецького становища до профранцуського, а тепер наконець наближив до себе большевицьку Росію й Францію.

Як міг доконати цього Гітлер, не маючи цього в намірі?

Марево Австро-Німеччини.

Відповіди на це питання треба шукати в крайнім націоналізмі, голошенім Гітлером. Це націоналістичне гасло обнимає передовсім обєднання всіх Німців у німецькій державі. Це значить передовсім злуку Австрії з Німеччиною. Навіть якби ця злука була до вподоби австрійським Німцям, вона не до вподоби Чехам, бо за прилучення сімох мілеонів Німців з Австрії могло би піти бажання прилучити три міліони Німців з Чехії. Це значилоб не тільки побільшення Німеччини, але й зменшення Чехії, і то зменшення на дуже значну частину, просто таке підірвання Чехії, що воно могло би потягнути завалення Чехословаччини як держави.

Такому ослабленню співчувати почала навіть Польща, хоч вона з Чехословаччиною не дуже то симпатизує. Польща розуміла, що як Німеччині вдасться відобрати заселені Німцями повіти Чехії, то їй уже теж удасться забрати „польський коридор". Для Чехословаччини втрата Німців зробила правдоподібною теж втрату Словаччини й Закарпатської України. Колиб це сталося з Чехословаччиною, то це булоб неначе основою для подібної переміни в Польщі.

Бажання Німеччини проковтнути Австрію не подобалося теж Італії. Прилучення Австрії до Німеччини значило би втрату Італією деяких територій, заселених Німцями. Могли би пропасти для Італії частини Тиролю, захоплені Італією в 1919 році. Можливо, що ця нова Австро-Німеччина домагаласяб порту на Адрійськім морі, як колись це мала Австро-Угорщина. Проти злученої з Німеччиною Австрії Італія була би безсильна.

Цим треба пояснити два факти. Перше, що Італія піддержує австрійського канцлера д-ра Дольфуса в його анти-гітлерівській політиці. Друге, що Італія злагодила тон своєї політики супроти Франції.

Гра між Італією й Францією.

Італійсько-французьке непорозуміння мало свої глибокі, хоч не зовсім виразні причини. Італія й Франція це дві романські держави, дуже до себе зближені культурою й расою. Однак „раса" й культура в тих двох народів рівночасно така ріжна, що Італійці з Французами не дуже то полюблюються. Крім того від якогось часу Італія хоче грати ролю великої держави, а Франція дивиться на це з підозрінням. Передовсім Франція не хоче піддержувати італійських амбіцій бути кольоніяльною державою та йти з експанзією на Африку. Франція не хоче признати італійських претенсій на рівність фльот на Середземнім морю. Ображена в своїй гордости Італія перехрещує французькі заходи на Балкані, в Угорщині, Австрії, словом, де може. Франція спиралася на потворені по війні держави, які звичайно мають більше територій, як їм по слушности належалось, а Італія спиралася на покривджені держави та говорила про ревізію мира. Колиж Німеччина під Гітлером стала говорити про прилучення Австрії до Німеччини, Італія побачила небезпеку для себе з такої злуки та стала зменшувати свою анти-французьку політику.

Італійсько - юґославянські відносини.

Відношення Юґославії до Італії подібне до відношення Італії до Франції. Юґославія все боїться Італії. Юґославія памятає добре, що вона має великі простори, заселені Італійцями, які малиб належати до Італії, як по засаді самовизначення народів так і на підставі угоди Італії з аліянтами. Та Юґославія боїться злуки Австрії з Німеччиною. Вона почуває, що ще проти Італії вона могла би боронитись, але не проти Австро-Німеччини. Тому з приходом до влади Гітлера наступає зближення між Італією і Юґославією.

Російська гра.

Росія колись рахувала на революцію в Европі. Як ця революція стала неможливістю, то вона почала дивитися за своїми інтересами в Азії. В Европі вона ворогувала з аліянтами та симпатизувала з побідженими. Та з хвилею, як у Німеччині прийшов до влади Гітлер, Росія стала в европейській політиці переорієнтовуватися. Наступає зближення Росії до Франції, далі до держав малої антанти і Польщі. Серед того зближення відгребується навіть похоронену з упадком царату ідею панславізму: Польща, Чехословаччина, Юґославія й Росія мали би становити перстень держав, ворожих Німеччині.

Становище Анґлії.

Анґлія здавна почувала себе супроти Европи островом, відділеним морем. Вона відчувала, що її інтереси тільки посередньо звязані з інтересами Европи. Велика війна зробила поважний пролом у цьому становищі. Всетаки серед загального націоналізму всіх европейських держав Анґлія теж стала оглядатися виключно за своїми інтересами. Всетаки вона розуміла, що війна це шкода для всіх, навіть для побідників. Тому вона була дуже чутка на критику мирових договорів, бачила виринаючі з них несправедливости й симпатизувала з усякими заходами полагодити ці несправедливости. Вона симпатизувала з Німеччиною та з її прямуванням до ревізії мира. Та цей настрій Анґлії змінився, як вона побачила, що тепер на континенті Европи повстає нова сила, одна держава, яка може загрозити анґлійським інтересам. Як Франція виглядала Анґлії засильною, вона була проти Франції; як Німеччина загрожує стати засильною, Анґлія повертається проти Німеччини.

У цей спосіб політика Гітлера має покищо такий наслідок, що вона оточила Німеччину перстенем ворогів, себто зробила те, про що Німці все посуджували анґлійського короля Едварда. І Німеччині треба справді немалої сили духа, щоб бачити все те, та все ще хотіти працювати для кращої будучности.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ПРИЗНАЮТЬ ІСТНУВАННЯ ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ.

Коли українські ґазети подали вістки про голод на Україні, большевицькі ґазети накинулися на них мокрим рядном. Як звичайно, вилляли цілі цебри помиїв, лаючи українські ґазети як ворогів робітників і селян, як наймитів міжнародньої буржуазії, і так далі. Чим більше приходило фактів на підтвердження стану голоду, тим більше лютували оборонці московських сатрапів.

Тимчасом в анґлійських ґазетах появились урядові потвердження голоду на Україні. Один з найповажніших анґлійських тижневиків, „Обзервер", добре відомий зі своєї ґазетярської безсторонности (він перший, наприклад, звернув увагу на ославлену „пацифікацію" Українців Польщею в осени 1930 року, яку потім „Манчестер Ґардієн" розкрив так послідовно), подає під датою 24 червня з Москви телеґраму, в якій говориться, що Калінін, котрий є немовби президентом Росії, у своїй промові до селян з колективної фарми в повіті Горкий, признав, що в декотрих частях краю існує голод. „Є на Україні й на північнім Кавказі колективні фарми, в яких нема доволі хліба, або добути його можна тільки з трудом", говорив дослівно Калінін.

Цим він закинув брехню большевицьким підсусідкам.

ХТО ВИНУВАТИЙ ЗА ГОЛОД?

Очевидно, Калінін не був би президентом Росії, якби, признаючи існування голоду на Україні, не попробував при тому вдарити по „ворогах" селян і робітників.

Причини голоду на богатих чорноземах України Калінін добачує не в хибах большевицької господарки, як це роблять безсторонні розслідники, не в самій большевицькій політиці, але в тім, що, мовляв, рільничі господарства на Україні замало енерґійно беруться до колективної господарки.

Калінін думає в цей спосіб викрутитися сіном. Навіть хочби й так було, навіть хочби справді могло бути більше хліба на Україні при енерґійнішій роботі, то всетаки лишається питання: чому нема енерґійнішої роботи на тій Україні, котрої селянин усе був свідомий з енерґійної праці? Чи не винувата тут знову большевицька система, що цей селянин утратив амбіцію до енерґійної праці?

ВИКРАДУВАННЯ ЛЮДЕЙ.

Американська преса звертає увагу на збільшення числа фактів викрадування людей. Хоч не можна ще говорити про пошесть, то всетаки можна ствердити, що чимраз більше людей уважають викрадання людей зисковним фахом.

Між причинами зросту цього фаху поважне місце займає певно занепад бутлеґерського рекетірства: через обмеження прогибіції багато бутлеґерів переходять до „киднепінґ рекет".

І це зовсім зрозуміле явище. І бутлеґерство й викрадання людей вимагає таких самих річей: людей, що займаються самим „ділом", сховку, союзників, політичних звязків. Як бутлеґерство, так і викрадання може існувати тільки як широко розгалужений „промисл". Коли „аматор" возьметься за діло, то його „виправа" скінчиться скоро, як це показує викрадення молодої Марґарети Мекмет, котрої уводитель уже відсиджує кару 24-літньої вязниці.

—o—

КАРТИНА З ПОЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ У ЛЬВОВІ

Всі старокраєві часописи заповнені тепер звідомленнями з великого процесу, на якім судять українську молодь, здогадних учасників нападу на почту в Городку Ягайлонськім. Це той самий напад, за який повішено бл. п. Біласа й Даналишина.

Підсудних уважає прокуратор членами Орґанізації Українських Націоналістів (ОУН). українськими революціонерами, що хочуть відірвати Західню Україну від Польщі.

Завдання ОУН.

Підсудний Мацак Степан, запитаний предсідником трибуналу, які завдання ставить собі ОУН, відповів:

Цілю ОУН є здобуття Української Самостійної Соборної Держави шляхом національної революції проти всіх займанців.

Нелеґальна література.

Прокуратор Мостовський застановляючись над причиною, чому ці молодці (підсудні) палають ненавистю до Польщі, відповідає, що цю ненависть викликала нелеґальна література, як „Сурма" та інші, яку присилають з закордону. Молодці тільки виконують прикази тої орґанізації, яка видає ту літературу, пропаґуючи терор.

Революціонер у краватці.

Напад на Городок наказала ОУН, а члени виконали приказ. „Найстарший ранґою" між тими молодцями-революціонерами, говорив прокуратор, є Коссак. Це не звичайний революціонер, це „революціонер у краватці", який своєю поведінкою робить дуже симпатичне враження і зєднує собі серця всіх. І саме тим він є небезпечний. „Я твердо вірю, — говорив прокуратор, що він є краєвим командантом ОУН. Бо як мала відбутися екзекуція на Біласі й Данилишині, то Білас хотів бачитися востаннє з родиною, а Данилишин — з Коссаком, вояк зі своїм провідником".

Орґанізація „пшестемпцуф".

Займаючись особою підсудного Мотики, прокуратор не може зрозуміти, як могли оті молодці-революціонери подати тепер руку Мотиці, котрий зрадив у своїм часі Біласа, Данилишина й інших членів ОУН. Мотика тепер відкликав усі ті зізнання перед судом і ось за це одно його бувші товариші подарували йому вину й подали йому руку. Це є, на думку польського прокуратора, доказом, що ОУН — це виключно орґанізація „пшестемпцуф".

Г. КРАШАНКО.

НЕ ХОЧЕМО ЧУЖОГО!

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ.
(КНЯЖИЙ ВІК).

—o— (21)

— То я, гість вашого боярина. Приходжу на його приказ переказати щось. Щось дуже важне. Нехай хтось з вас вийде на хвилинку.

Двері відчинилися і вийшла стара баба. Микулич промовив до неї шепотом:

— Перед хвилиною, хоч то пізна ніч, прийшов до боярина якийсь гінець. Боярин сильно стривожився. Взяв зброю і поспішно відійшов. Лиш на відхіднім сказав мені, щоби я побіг до його жінки і завів її разом з донькою до церкви. Сказав, щоби там сиділи, поки він по них не прийде.

— Боярин справді відійшов? — спитала недовірчиво.

— Як не віриш, то ходи подивися!

Стара вернулася до спальні, де цілу ніч світився каганець. Взяла його і пішла за Микуличем. Оглянула спальню і допевнилася, що господаря нема.

— Може він у вашій спальни? — спитала.

— Подивіться!

Стара оглянула другу кімнату. Микулич застукав до спальні свого чури, кажучи:

— Загляньте ще сюди.

Двері відчинилися і на порозі станув чура, питаючи:

— Ви може за господарем розщибаєтеся? Відійшов кудись. Не ішов, а біг. Приказав жінку і доньку зараз спрятати до церкви.

— Се не без важної причини, — сказала стара стривожено. — Приказ треба виконати.

Побігла. По хвили з хати вийшли три жінки і пішли на кладовище, з кладовища бічними дверми до захристії. Чура, що слідкував за ними, вернувся і спитав:

— Чи вже закликати людей?

— Пожди! — відповів Микулич. — Вперед скажу тобі щось... Як будеш далі вірний мені, як доси був, не пожалуєш. Чи ти знаєш, чого я сюди прийшов?

— На приказ князя і тисяцького, щоби скарати Заваду.

— Скарати, чи не скарати; винен Завада, чи не винен, я був би сюди не прийшов, як би знав, що на приказ сотника не прийде хто інший. Бо не карати вислав мене тисяцький. Вислав на те, щоби я за нього пімстив гарбуза, якого він дістав, коли простягнув руку по доньку Завади. Вислав на те, щоби вирабувати Заваду і поживитися його маєтком. Вислав на те, щоби дівку взяти собі силою. Кажу тобі ще раз, що я тільки тому виконую приказ, щоби не виконував його хто інший. Я бодай дівчину і її маму хочу спасти. Чи поможеш мені, не стягаючи на себе біди? Горославич не дасть тобі нічого із здобичі. Я позволю тобі взяти, скільки вдвигнеш.

— Тисяцький відбере, — замітив чура.

— Як підеш мені на руку, то не відбере. Підеш?

— Кажіть, що робити?

— Свою пайку здобичі возьмеш зараз і занесеш до церкви. Потому приведеш сюди людей, що ждуть на кладовищі за церквою. Коли вони тут будуть рабувати, вийдеш відси. Сядеш на коня і почвалаєш в сторону Вишні. Де по дорозі заїзд Німця Ваґнера, ти знаєш, бо ми, їдучи сюди, вступали до нього. Там стоїть мій віз і пара моїх коней. Запряжи, свого коня присили до воза позаду і приїдь сюди. Стань, не доїжджаючи до церкви, так, щоби тебе відси ніхто не бачив. Підеш знов до церкви, виведеш жінки, будьтоби на приказ батька, заведеш їх до воза, посадиш їх і поїдеш.

— А як та стара відьма, що з ними пішла до церкви, не схоче з ними розстатися? — спитав чура.

— То возьми й відьму. Тільки тоді не позволь їй відстати від них, щоби не могла нікому сказати, хто забрав їх і куди повіз. Завезеш їх до мого двора і даш під опіку моєї мами. Вона нехай пильнує, щоби від неї не втекли, і щоби ніхто не пронюхав, хто вони. Зробиш так?

— А чомуж би ні?! Зроблю, хоч би на те, щоби побачити, як все те скінчиться.

— Коли так, то тепер придивімся, що тут можна би спасти від кігтів ненаситного Горославича.

Микулич викресав вогню і запаливши каганець, приступив до скрині, що стояла в куті за ліжком. Се, що знайшов у скрині, показувало, що то хіба підручний скарб Завади. Всеж таки для двох, була се добра здобича. Були там срібні й золоті византійські гроші, троха київських грошей, ріжні срібні й золоті дрібнички. Все те було в мішочках. Оба повитягали мішочки і цінуючи на око, поділили на троє. Дві третини Микулич пригорнув до себе, одну відсунув до чури, кажучи:

— Як ми сего не возьмемо, то возьме Горославич.

Свою пайку Микулич закутав у простирало і завязав. Таксамо зробив чура.

— Возьми також мою пайку — сказав Микулич, — завезеш разом з бабами до мого двора і передаш моїй мамі. Тепер занеси се до церкви і гони по візок!

Чура вивів зі стайні свого коня і окульбачив. Ведучи коня і несучи спільну здобичу, пішов на кладовище. Лишивши коня коло дверей, вступив до захристії. Поклавши клунок під стіною, сказав до жінок:

— Боярин Завада зараз пришле по вас коні. Хоч би ви почули в дворі крики і метушню, не виходіть відси, бо буде нещастя.

— Де мій муж? — спитала бояриня.

— Він в безпечнім місці. Зараз поїдете до нього. Я йду по візок.

Чура пішов. Обійшов церкву і приступив до людей, що куняли під церквою.

— Вже можете йти! — сказав.

Всі щезли за фірткою, ведучою на подвіря двора. Чура сів на коня і виїхав на дорогу. Недалеко відїхав, коли побачив кілька возів. То були вози, вислані Горославичем по здобичу. Чурі прийшла до голови нова думка:

— Горославич зрадив свого князя. Микулич зрадив свого начальника. Чура має право зробити так, як зробив його пан.

Звернувся до погоничів і сказав:

— Вже можете їхати далі. Вози лишіть коло фіртки на кладовищі. Самі біжіть до двора, щоби самим щось облизати. Квaптеся, щоби не прийти запізно.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ З XVIII. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

що відбулася в Дітройт, Міш., в днях 15—20 травня 1933 року.

ДРУГИЙ ДЕНЬ КОНВЕНЦІЇ. (11)

Виказ невиплачених посмертних запомог: ліни, компроміси і відкинені за час 1929—1932.

Відділ	Ліни	Компроміси	Відкинені	Разом
10		300.00		300.00
19			1,000.00	1,000.00
23		900.00		900.00
64		250.00		250.00
137	67.00			67.00
161	30.24			30.24
203	60.00			60.00
215	60.50			60.50
230		200.00		200.00
239	140.00			140.00
315	18.25			18.25
332		500.00		500.00
Разом	$375.99	$2,150.00	$1,000.00	$3,525.99

Посмертні запомоги, виплачені з попередних літ.

Відділ	Членів	Сума
38	1	750.00
44	1	1,000.00
51	1	196.00
67	1	1,000.00
86	1	1,000.00
132	1	1,000.00
157	1	200.00
216	1	500.00
231	1	400.00
243	1	1,000.00
253	1	500.00
293	1	500.00
321	1	500.00
369	1	500.00
384	2	2,000.00

Виказ померших членів, виплати посмертних запомог, як теж виплати з фонду запомогового за час від 1. січня 1929 р. до 31. грудня 1932 р.

Відділ	Число членів	Сума обезпечення	Вплатили до посмертного фонду	Виплачено посмертних запомог	Число запомог	Виплачено суму
	Фонд посмертний				Фонд запомоговий	
1	19	19,000.00	5,103.57	19,000.00	15	1,050.00
2	8	7,500.00	1,647.83	7,500.00	24	1,250.00
3					1	50.00
4	5	5,000.00	1,592.66	5,000.00	9	385.00
5	3	2,000.00	322.87	2,000.00	5	250.00
6						
7	3	3,000.00	295.81	3,000.00	14	800.00
8	9	6,750.00	848.10	6,750.00	2	125.00
9	4	3,250.00	743.35	3,250.00	4	250.00
10	8	6,500.00	1,624.35	* 6,200.00	16	650.00
11						
12	4	3,500.00	890.73	3,500.00	2	100.00
13						
14	1	1,000.00	45.08	1,000.00	2	75.00
15					3	200.00
16					4	300.00
17	1	1,000.00	168.67	1,000.00	1	50.00
18	2	2,000.00	231.65	2,000.00	4	175.00
19	1	1,000.00		*		
20	3	2,500.00	468.79	2,500.00	4	175.00
21	1	500.00	37.62	500.00	1	50.00
22	3	3,000.00	400.34	3,000.00	5	200.00
23	3	2,500.00	564.82	* 1,600.00	3	150.00
24					2	100.00
25	2	1,500.00	286.50	1,500.00		
26					4	200.00
27	2	1,500.00	453.56	1,500.00	1	50.00
28	10	10,000.00	1,462.78	10,000.00	2	400.00
29	6	5,500.00	1,051.85	5,500.00	12	650.00
30	2	2,000.00	271.98	2,000.00	6	450.00
31	7	5,000.00	821.41	5,000.00	4	200.00
32	1	1,000.00	12.74	1,000.00	6	375.00
33	2	1,000.00	50.93	1,000.00	2	100.00
34	3	1,500.00	241.92	1,500.00	9	325.00
35						
36	3	2,500.00	318.24	2,500.00	1	50.00
37	2	750.00	111.72	750.00	1	50.00
38	8	7,000.00	2,236.69	7,000.00	10	700.00
39	1	1,000.00	55.64	1,000.00	3	135.00
40						
41	1	1,500.00	263.52	1,500.00	1	50.00
42	2	1,500.00	95.76	1,500.00	3	225.00
43	2	2,000.00	490.62	2,000.00	1	100.00
44	2	1,750.00	356.61	1,750.00	4	125.00
45	7	6,750.00	1,591.26	6,750.00	16	850.00
46	2	1,500.00	307.40	1,500.00	1	50.00
47						
48	5	4,250.00	481.12	4,250.00	13	725.00
49						
50					1	25.00
51	2	2,000.00	280.59	2,000.00	7	250.00
52	1	1,000.00	343.93	1,000.00	1	75.00
53					9	470.00
54	2	1,500.00	201.72	1,500.00	8	460.00
55	2	2,000,00	682.97	2,000.00		
56	1	500.00	65.52	500.00	6	325.00
57	2	1,000.00	254.80	1,000.00	2	100.00
58	1	500.00	94.50	500.00	6	250.00
59	4	2,500.00	397.20	2,500.00	3	150.00
60	1	500.00	97.41	500.00	1	50.00
61					3	150.00
62	1	1,000.00	118.56	1,000.00	2	125.00
63	7	6,250.00	1,018.03	6,250.00	12	625.00
64	4	2,500.00	344.39	* 2,250.00	3	225.00
65	8	6,750.00	1,193.22	6,750.00	7	500.00
66	6	5,500.00	829.28	5,500.00	1	50.00
67	3	3,000.00	618.52	3,000.00	3	150.00
68						
69	3	2,500.00	581.85	2,500.00	9	500.00
70	5	4,500.00	1,122.62	4,500.00	8	325.00
71						
72	3	1,250.00	375.51	1,250.00	5	150.00
73					1	50.00
74	2	1,500.00	197.36	1,500.00	1	50.00
75	1	1,000.00	83.46	1,000.00	4	225.00
76	5	4,500.00	1,240.57	4,500.00	7	475.00
77	2	1,500.00	294.88	1,500.00	7	325.00
78	5	4,250.00	628.60	4,250.00	7	350.00
79	1	1,000.00	383.91	1,000.00	2	75.00
80						
81	3	3,000.00	917.39	3,000.00	3	150.00
82					4	200.00
83	1	1,000.00	191.55	1,000.00	3	100.00
84	1	500.00	64.31	500.00		
85	2	1,750.00	230.00	1,750.00	5	275.00
86	4	3,500.00	354.92	3,500.00	4	200.00
87	2	2,000.00	275.38	2,000.00	3	200.00
88						
89						
90	6	5,250.00	834.92	5,250.00	22	1,075.00
91	5	4,250.00	706.71	4,250.00	4	200.00
92					1	50.00
93					3	125.00
94	3	2,500.00	280.07	2,500.00	6	275.00
95	5	4,500.00	746.67	* 3,500.00	1	75.00
96	4	3,000.00	745.07	3,000.00	7	275.00
97	2	2,000.00	115.25	2,000.00	1	50.00
98	6	5,250.00	1,338.64	5,250.00	4	400.00
99	7	6,250.00	1,298.37	6,250.00	11	700.00
100					8	250.00
101						
102	8	7,250.00	1,581.11	* 6,250.00	9	475.00
103	3	2,000.00	350.84	2,000.00	10	550.00
104	5	3,750.00	951.12	3,750.00	6	300.00
105	6	5,000.00	670.13	5,000.00		
106	7	5,750.00	1,606.78	* 4,750.00	12	475.00
107					2	100.00
108					8	400.00
109					10	450.00
110	3	3,000.00	281.82	3,000.00	2	125.00
111	2	2,000.00	129.35	2,000.00	2	100.00
112	2	1,250.00	239.14	1,250.00	3	100.00
113	3	2,500.00	494.15	2,500.00	3	150.00
114					6	300.00
115						
116	2	1,500.00	234.59	1,500.00	2	100.00
117	3	2,500.00	809.76	2,500.00	3	150.00
118					2	100.00
119						
120	1	1,500.00	263.25	1,500.00	4	225.00
121						
122	1	1,000.00	100.80	1,000.00	4	175.00
123	2	2,000.00	237.15	2,000.00	4	200.00
124	3	2,250.00	509.36	2,500.00		
125						
126	2	1,750.00	347.46	1,750.00	1	25.00
127	2	2,000.00	567.59	2,000.00	3	150.00
128	2	1,500.00	407.46	1,500.00	5	225.00
129	1	750.00	111.60	750.00		
130	3	1,750.00	405.07	1,750.00	3	150.00
131						
132	2	1,500.00	361.00	1,500.00		
133	7	5,500.00	1,191.06	5,500.00		
134	2	2,000.00	253.15	2,000.00	1	50.00
135	2	2,000.00	460.16	2,000.00	4	175.00
136	1	500.00	98.00	500.00	4	300.00
137	5	3,000.00	699.98	* 2,933.00	3	175.00
138	1	500.00	180.94	500.00		
139	2	1,000.00	272.28	1,000.00	4	250.00
140	3	2,000.00	359.69	2,000.00	2	75.00
141	2	1,500.00	220.20	1,500.00	1	50.00
142	6	4,000.00	778.55	4,000.00	2	125.00
143	2	1,000.00	79.49	1,000.00		
144	1	500.00	75.64	500.00	3	150.00
155	1	500.00	30.60	500.00	1	50.00
146	1	500.00	53.04	500.00	15	625.00
147	11	9,500.00	2,280.67	9,500.00	1	375.00
148					1	50.00
149					3	150.00
150	1	500.00	54.90	500.00	1	50.00
151	3	2,500.00	276.90	2,500.00		
151	1	500.00	40.26	250.00		
153					1	225.00
154						
155	4	2,500.00	656.62	2,500.00	7	325.00
156					3	175.00
157	4	2,750.00	499.56	3,750.00	1	50.00
158						
159	4	4,000.00	844.10	4,000.00	10	450.00
160	3	2,500.00	554.10	2,500.00		
161	6	5,250.00	804.11	5,219.76	2	125.00
162	2	2,000.00	225.55	2,000.00	2	100.00
163	5	3,750.00	348.13	3,750.00	13	725.00
164	1	1,000.00	194.48	1,000.00	5	225.00
165	1	1,000.00	218.30	1,000.00	4	250.00
166	1	500.00	88.40	500.00		
167	1	1,000.00	283.62	1,000.00	1	35.00
168	2	2,000.00	377.03	2,000.00	7	425.00
169	2	1,500.00	227.14	1,500.00	3	100.00
170	4	4,000.00	339.77	4,000.00	5	325.00
171	1	1,000.00	219.80	1,000.00	1	50,00
172	1	500.00	14.30	500.00		
173	1	500.00	20.24	500.00		
174	2	2,000.00	165.42	2,000.00		
175	1	500.00	123.76	500.00	2	175.00
176					6	300.00
177	5	3,500.00	382.38	3,500.00	7	275.00
178	1	1,000.00	92.04	1,000.00		
179	2	2,000.00	342.11	2,000.00	12	754.00
180					3	150.00
181	2	1,500.00	170.50	1,500.00	6	300.00
182	1	1,000.00	116.18	1,000.00		
183	2	2,000.00	233.02	2,000.00	5	275.00
184						
185	5	6,250.00	561.69	6,250.00		
186	5	4,500.00	1,720.19	4,500.00	4	100.00
187	5	5,000.00	1,061.25	5,000.00	5	260.00
188						
189					1	50.00
190					1	100.00
191	1	1,000.00	254.80	1,000.00	1	25.00
192	1	500.00	128.10	500.00	12	450.00
193	4	3,750.00	1,134.03	3,750.00	12	600.00
194	2	1,000.00	166.93	1,000.00	4	200.00
195					3	150.00
196					2	100.00
197					1	25.00
198	3	3,000.00	480.48	3,000.00	2	100.00
199					1	50.00
200	3	2,000.00	336.62	2,000.00	2	75.00
201					7	450.00
202	1	750.00	128.00	750.00	4	125.00
203	2	1,500.00	225.68	* 1,440.00	2	100.00
204					5	350.00
205	1	1,000.00	319.48	1,000.00	2	100.00
206	3	2,500.00	411.83	2,500.00	18	825.00
207						
208					2	100.00
209	6	5,000.00	1,258.35	5,000.00	12	675.00
210	1	1,000.00	306.24	1,000.00	2	125.00
211	3	2,250.00	470.16	2,250.00	1	100.00
212	2	1,500.00	182.28	1,500.00	11	450.00
213	4	3,000.00	836.83	3,000.00	8	475.00
214	2	1,000.00	27.16	1,000.00		
215	2	2,000.00	674.80	1,939.50	8	375.00
216	2	1,500.00	225.79	1,500.00		
217	7	5,000.00	705.05	5,000.00	10	545.00
218	3	3,000.00	351.44	3,000.00	16	600.00
219	1	500.00	132.86	500.00	1	50.00
220	3	2,500.00	222.80	2,500.00	7	90.00
221	7	6,500.00	945.53	6,500.00	18	920.00
222						
223	1	1,000.00	309.76	1,000.00	12	775.00
224	1	500.00	208.25	500.00		
225						
226	1	1,000.00	347.20	1,000.00	2	100.00
227	2	1,750.00	412.66	1,750.00	3	150.00
228						
229	6	6,000.00	1,150.05	6,000.00	3	150.00
230	6	5,500.00	751.44	5,300.00	16	750.00
231	1	1,000.00	109.44	1,000.00		
232	1	750.00	121.38	750.00	8	400.00
233	3	2,000.00	361.41	2,000.00	1	50.00
234	8	6,000.00	1,210.86	6,000.00	6	550.00
285	2	2,000.00	743.16	2,000.00	9	252.00
236	1	500.00	29.89	500.00	2	75.00
237	2	1,250.00	138.57	1,250.00	6	300.00
238	2	1,000.00	83.07	1,000.00	3	125.00
239	6	5,000.00	1,211.35	4,860.00	27	1,900.00
240					1	50.00
241					5	225.00
242	5	3,000.00	319.24	3,000.00	9	475.00
243	2	1,500.00	326.80	1,500.00	5	275.00
244	1	1,000.00	486.88	1,000.00	2	175.00
245	3	2,500.00	197.67	2,500.00	4	275.00
246						
247	9	7,000.00	1,085.94	7,000.00	5	250.00
248	1	500.00	111.69	500.00	2	125.00
249					2	75.00
250					2	75.00
251	4	4,000.00	556.30	4,000.00	2	100.00
252					3	150.00
253	3	2,000.00	191.98	2,000.00	5	250.00
254	2	2,000.00	498.94	2,000.00	16	900.00
255	1	1,000.00	319.41	1,000.00	1	50.00
256	1	1,000.00	97.20	1,000.00	1	75.00
157	1	500.00	36.08	500.00	1	50.00
258	1	1,000.00	7.74	1,000.00		
259	3	2,000.00	385.83	2,000.00	6	300.00
260						
261	1	250.00	55.90	250.00		
262	3	2,500.00	392.10	2,500.00	1	50.00
263					3	175.00
264						
265						
266	2	1,000.00	98.41	1,000.00	1	50.00
267	1	1,000.00	190.97	1,000.00	1	50.00
268					9	625.00
269	3	1,500.00	158.49	1,500.00	4	200.00
270	6	5,000.00	1,014.83	5,000.00	1	75.00
271					2	100.00
272					1	50.00
273	2	1,500.00	451.55	1,500.00	3	100.00
274	2	2,000.00	192.08	2,000.00	7	275.00
275	2	2,000.00	413.12	2,000.00	2	75.00
276	6	4,750.00	617.48	4,750.00	21	1,325.00
277						
278	2	1,250.00	317.50	1,250.00	2	100.00
279						
280	3	3,000.00	300.49	3,000.00	9	370.00
281	2	2,000.00	302.79	2,000.00	1	50.00
282	8	7,000.00	893.81	7,000.00	1	50.00
283	1	1,000.00	121.68	1,000.00	2	175.00
284					5	200.00
285	6	3,500.00	477.81	3,500.00	2	125.00
286	2	2,000.00	323.71	2,000.00	1	50.00
287						

Увага: Зіркою (*) означена сума означає, що повна належна сума ще не виплачена. Всі ті невиплачені посмертні запомоги є виказані окремою табелею на іншім місці цього справоздання.

(Дальше буде).

В. Кедровський.

БОРОТЬБА З ПОГРОМАМИ НА УКРАЇНІ

(17)

Передаючи цей наказ, я попередив Харченка, що це вже не розмова, а мій наказ, якого невиконання потягне за собою відповідні наслідки. Мені для арешту було досить того, що Кубряк грабував у баби корову, яку я їй повернув у присутности комісаря та свого осавула. Дуже неохочо й зі злобою Харченко поставив двох козаків, щоби вони охороняли Кубряка від утечі, поки я заберу його. Я зі своєї сторони лишив свого осавула пильнувати арештованого, поки я пішлю телеграму до уряду. Тут же я склав довшу телеграму про те, що побачив у Крижополі, й просив уряд негайно вислати сюди відпоручника від міністерства жидівських справ та зорганізувати допомогу потерпівшим, а вперш у чергу доставити їм харчі. Уряд зробив у цій справі нагле засідання й асигнував спеціяльні кошти міністрови жидівських справ для негайної допомоги. Кубряк мені був потрібний як організатор погрому в Крижополі і як свідок проти полковника Харченка та інших погромників, над якими мав розпочати слідство военний прокуратор на моє предложення, щоби поставити їх перед военно-полевий суд.

Тому, що авта не можна було скоро направити, я скористувався тим, що на Жмеринку вертався з Вапнярки паротяг. Примостившись між дровами на його тендері, зі своїм осавулом та Кубряком, я наказав машиністови всею парою поспішати до Жмеринки. Звідти в свойому ваґоні я привіз арештованого до Камянця й передав у руки прокуратури. Мені йшло про те, щоби прокуратура перевела повне слідство в справі протижидівських ексцесів у 3-тій дивізії, з метою виявити дійсних виновників їх. Кубряк у цьому відношенню мав би дати багато матеріялу. Він був досить інтеліґентний, можливо неукінчений технік, а тому я сподівався, що від нього можна добути такий матеріял, який дасть можливість остаточно знищити це огидне явище, яке плямувало прекрасну боеву частину армії УНР.

Слідство в цій справі тягнулося довго, бо через боєві обставини, постійне пересовування частин дивізії, не можна було скоро його перевести. Всеж я сподіваюся, що прокуратура щодо цього слідства має обширні матеріяли, які колись побачать світ. Кубряк перебував у камянецькій вязниці до втечі його з іншими арештованими, підчас приходу до Камянця польського війська.

У всякому разі на основі того, що мені довелося довідатись про ці ексцеси в дивізії, я можу катеґорично ствердити, що боєві частини тримали себе прекрасно, але такі, як, наприклад, інжинірний курінь та контр-розвідка поганили й плямили славу прекрасної дивізії. Такі особи, як полковник Харченко, були типовими російськими черносотенними старшинами, котрі, можливо навіть з провокаційною метою, як це було з помічником начальника контр-розвідки дивізії, капітаном Вишневським, робили протижидівські ексцеси. На це маю документальні докази, бо фотоґрафії й опис цих ексцесів надзвичайно скоро попадали в чужинецьку пресу, переслані туди через Руму нію провокаторами в українській армії, що були післані туди большевиками та денікінцями.

З недостачі відповідного кандидата, інспектор дивізії, В. Потішко, який відважно боровся з погромами, наражуючи себе на смерть, не міг своєчасно призначити інспектора до 3-го технічного куріня. Але після крижопільського інциденту я післав йому кандидата з Камянця й від того часу курінь перестав робити своє „лицарське" діло: грабування мирного населення. Тепер уже не памятаю докладно, але мені здається, що Харченко скоро перейшов до денікінців при нашій зустрічі з ними, де він був „своїм".

Це було останнє ганебне явище з низки протижидівських ексцесів, які ми викрили в 1919 році.

* * *

Як я вже раніше говорив, у більшости погроми та протижидівські ексцеси улаштовували окремі збройні банди, що знаходились під керуванням своїх „батьків", ріжних „отаманів" і навіть „отаманш". Вони вбільшости знаходилися поза тереном, який досідав уряд УНР, та поза фронтом нашої армії. Коли вони попадалися на терені, що формально знаходився в руках уряду УНР, то вони всі свої операції військові, грабіжницькі, погромницькі та інші переносили в **глухі закутинки** й завжди старалися триматись **подальше від реґулярних частин армії УНР.** До цього вони мали підстави, бо при кождому зручному випадку влада і військове командування розформовували ці „спеціяльні остаманські відділи", арештуючи отаманів і найбільше злочинний елемент у частинах.

Цілком окремо від усіх погромів на Україні стоїть проскурівський погром, який уладив був отаман Семесенко, що випадково знайшовся був на чолі реґулярної української частини, яка опинилася в Проскурові здеморалізованою своїми невдачами в боях з большевиками. Вислизнувшись на якийсь час зпід контролі Штабу Армії й центральної влади УНР, „отаман" Семесенко зарядив погром Жидів у Проскурові. Цей погром не лише болючо й кріваво відбився на цілому жидівстві, але він потряс усім свідомим українським громадянством, а уряд поробив усі кроки, щоби покарати виновників цього погрому та недопустити до повторення подібних страшних проявів звірства ріжних „отаманів".

В часі проскурівського погрому я був у Відні, по дорозі до Сальонік і Царгороду. Разом з тим я лікувався від запалення легенів. Відомости про проскурівський погром, які наспіли до Відня, змусили мене негайно вертатись до армії. Зпочатку ніхто з нас, Українців не міг вірити, щоб сталася така страшна й ганебна подія, але коли відомости підтвердилися, то для мене стало ясним, що уряд і головне командування не в стані контролювати деяких частин армії. Для мене стало ясним, що на місці тепер такі обставини, що в уряді й командуванню не вистарчає сил, щоби ріжні деструктивні й нездисциплиновані елементи, які є неминучі в кождій армії та які себе активно виявляють при невдачах і відворотах армії, вже вириваються зпід контролі центру армії. Тоді зародилась ідея Державної Інспектури в Армії УНР.

(Далі буде).

З УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ.

Багато літ по смерти найбільшого композитора І. С. Баха пригадали собі його німецькі земляки, що це був найбільший органіст, якийколинебудь жив у Липську, в Німеччині. Таке відношення загалу до Баха спричинило для людства величезні втрати, бо багато творів цього ґенія попропадали навіки, а дещо вдалося вишукати і вратувати щойно в останніх часах.

Ми, Українці, відносимося дуже часто до наших двигачів культури так, як колись відносилися Німці до Баха. От жие між нами проф. О. Кошиць. Всі його знаємо, що це найбільший український діриґент. Так висказалися про нього чужі критики. Але не забуваймо, що п. Кошиць є і композитор, а як такого його ще не оцінив як слід ні американський ні і український інтелект.

Українська музика (я не маю на думці народньої пісні, як сирого матеріялу) хіба від часів Дилецького (17 ст.) або може мітичного Бояна чи співця Митуса, змагає в особі своїх композиторів до створення свого національного музичного „я". Техніка музичного творення на заході Европи за останніх 200 літ так пішла вперед, що Українці або мусіли для потреб життя вдоволятися народньою піснею в необробленому виді, або відповідно до своїх сил і знання творити щось у роді дяківських „многая літа". Лишалося ще піти в західню Европу на науку і научитися бути в чужому безбарвному пірю, себто не знати, що робити з народньою піснею, з доробком українського народу, надбаним на протязі кількох тисячок літ. Бо треба знати, що ні мельодика, ні гармонізація нашої народньої пісні не підходять під витворені на заході правила. Український композитор старої доби писав собі, як його Німці вчителі научили. Він народні пісні — і то лиш ті, з якими міг справитися — лише „гармонізував". Неодин з нас пригадує собі з блаженного галицького життя ту плаксиву музику, спрепаровану на шабльон романтичної сентиментальщини заходу.

Та зявився Лисенко, що присвятив своє життя вишуканню і витворенню українського музичного стилю на основі основного знання української народньої пісні й осягів музики в західній Европі. Та галицькі композитори віднеслися до цього як такого, що ще запад не санкціонував і тому не випадає ще цього голосно й офіціяльно подивляти. В Галичині уважано Лисенка найбільшим пяністом, діриґентом, популяризатором музики і т. д., ну і композитором. Що він у нас в музиці зробив пролом, на це якось не звертали серіозної уваги. Ба навіть стрічав я „поправки" одного з галицьких корифеїв кількох нот, випрацюваннях народніх пісень Лисенком. Виходило, що Лисенко зробив „похибки", а в дійсности наш корифей знасилував чудову нашу пісню під плаксивий шабльон, у якому виріс. Так, якби вдачею Українця був плач, а не погідна веселість та віра в краще!

З зерна, посадженого Лисенком, вийшло молодше покоління композиторів. Найбільшим з них є безперечно О. Кошиць, який полишить на кождім з будучих наших композиторів свій слід. Він з матеріялу народньої пісні зумів витягнути життевий сок для будучини української музики. Він зірвав раз на все з тим, що нібито підставою української музики є дурова, чи головно мольова скаля, а не скалі свої, відмінні від змонополізованої заходом дуро-мольової скалі. Його симпатія до західньої Европи пішли хіба ще кілька соток літ назад до часів Палестріни, Вітторія, Орлянда ді Ляссо, до часів, коли ще існували інші скалі (церковні), збудовані від кождого тону. І певно з цеї сторони ближчий підхід до українського музичного стилю.

Слухаючи творів О. Кошиця, оригінальних і опрацьовань, ми чуємо чар запаху піль і лісів з квітами і цілу українську природу. Він відчув і віднайшов те, в чім лежить тайна української музики. А ця тайна, це правда, яку відчує і побачить у будучности український композитор, котрому О. Кошиць відкриває очи.

В тій музиці нема ніякої плаксивости. Переконайтеся про те! Будуть тепер чотири виступи хору Кошиця через **Columbia Broadcasting System, Inc., 485 Madison Ave., New York, N. Y.**

Перший виступ буде в суботу 8.15 (літній час у Ню Йорку), дня 15. липня ц. р.

Якщо почуємо чар української пісні, то не забудьмо засипати згадану стацію листами і просити, щоб хор проф. О. Кошиця виступав постійно. Це треба зробити не тільки для українського імени й української штуки, але й для краси штуки взагалі.

Роман Придаткевич.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ В БАЙОН, Н. ДЖ.

відбудеться

ПЕРШИЙ ПІКНІК

НА БУДОВУ НОВОГО ДОМУ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1933 РОКУ

НА ВІЛКС ФАРМ, В РОВЕЙ, Н. ДЖ.

Тікети можна набути в Українськім Домі.

Ті, що хочуть їхати босом або джітним на пікнік, то тікет коштує старших 1 доляра, а діти 50 центів, вже разом зі вступом на фарму. Самий тікет на пікнік коштує 40 центів.

Шановні Українці і Українки, старші і молодші! Просимо взяти участь в тім пікніку. **Дохід призначений на будову Нового Дому в Байоні.** Кому на серці лежить народня робота, той не відмовиться від сего діла, бо самі знаєте, коли щось зачинається, то мусить кінчити. Пікнік відбудеться в нашого **П. Федірка,** де є знамените місце до забави. Джітні будуть відїздити в неділю в 9.30 рано від Народного Дому, 19 улиця. На пікніку буде приграватн українська музика під проводом П. Пасічника з Елізабет. Просимо також позамісцевих гостей прибути, а тим поможете будувати Народню Хату. Тож просимо не забути, а прибути як один, де всі спільно забавимося. — За добру забаву ручить — **Комітет.** 161

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

НА ДОХІД ЦЕРКВИ СВ. ЙОСАФАТА

відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1933 РОКУ

НА ҐУДМЕН

Прийдіть численно. Приведіть дітей з собою. Для них айскрім задармо. Много несподіванок. 161

УВАГА! TAUNTON, MASS., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ТОВ. ім. Т. ШЕВЧЕНКА, ВІД. 122, В ТАВТОН

відбудеться

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1933 РОКУ

НА ФАРМІ І. ПОРОХНЯКА, RAYNHAM, MASS.

Початок в годині 1-шій пополудні.

Запрошуємо громадян з Провіденс, Потакет, Сентрал Фолс, Фол Рівер, Квинзі, Броктон і Ню Бедфорд. За добру забаву ручимо.

Дороговказ: З Тавтон взяти Main St. 104 Raynham аж до фарми.

Колиб падав дощ, то пікнік відбудеться 23. липня. — Комітет. 161

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА ГРОМАДА В АЛЕНТАВН, ПА.

уряджує

ДРУГИЙ ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 16-ГО ЛИПНЯ (JULY) 1933 РОКУ

НА NORMAN BERK FARM, FULLERTON, PA.

(в прекраснім ліску, там, де був перший пікнік).

Пікнік розпічнеться в годині 1-шій пополудни, на котрім буде грати знаменита музика, а охочі до танцю вигідно погуляють на обширній новій плятформі.

Комітет постарався о добірні напитки і смачні перекуски та інші несподіванки. Комітет Парохіяльний запрашає усіх громадян з Алентону, Нортгемптону, Бетлегему, Палмертону та інших сусідних громадян, а за добру забаву ручить

161 **Комітет.**

УВАГА! ВІЛКС БЕРРІ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Отсим подається до відома всім мешканцям з Вілкс-Беррі і околиці, що **на слідуючу неділю, дня 16-го липня ц. р., в годині 7-мій ввечір, Український Горожанський Клюб в Норт Вілкс-Беррі запрошує всіх зійтися на повище згаданий** час під ч. **805 N. PENNA AVE.** Будемо мати **НАРАДИ о поліпшенню Клюбу.** 160-1

Радо будеться принимати нових членів до Клюбу.

ЗА КОМІТЕТ:

ІВАН ЧОЛІЙ. LUIS BOTTER.

ЗІ СПОРТУ.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ.

Багатонадійний кулачник.

У цій околиці набирає розголосу молодий український кулачник, Василь Ключка. Американці назвали його Білом Кечелем (Billy Ketchell). Є він сином Михайла й Насті Ключків з Мілвіл, членів 331-го відділу Українського Народного Союза. Має він 19 літ, а почав виступи в кулачнім борбництві в 16 році життя. Досі мав 55 виступів, і виграв з них 53, з того 26 покінчилися „нокавтом" противника. Важить він 165 фунтів та має 5 стіп і 10 цалів висоти.

Про його останню боротьбу писала місцева ґазета так:

KETCHELL BEATS FORGIONE.

Billy Wins Hard 10-Rounder at Leiperville—Venore Scores K. O.

For a purpose that would have been scorned by a first preliminary boy five years ago, young Billy Ketchell, of Millville, and veteran Vincent Forgione, of South Philadelphia, gave each other a cruel beating in the windup bout of the boxing show at the Leiperville Arena last night.

Scarcely a thousand paying spectators saw the battle, which deserved a far better crowd.

At the end of ten har-fought roudns, Ketchell was declared the winner. He deserved the decision, without a question, but Forgione, picked by the crowd to be a sure loser, gave him a far stiffer argument than he anticipated.

Василь Ключка (Billy Ketchell).

Слідуючий бій Ключка буде мати в Патерсоні, Ню Джерзі, 13. липня. Його противником є Салавин.

Мілвілець.

АДРЕСА ВИСТАВОВОГО КОМІТЕТУ В ШІКАҐО:

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave.,
Chicago, Ill.,

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

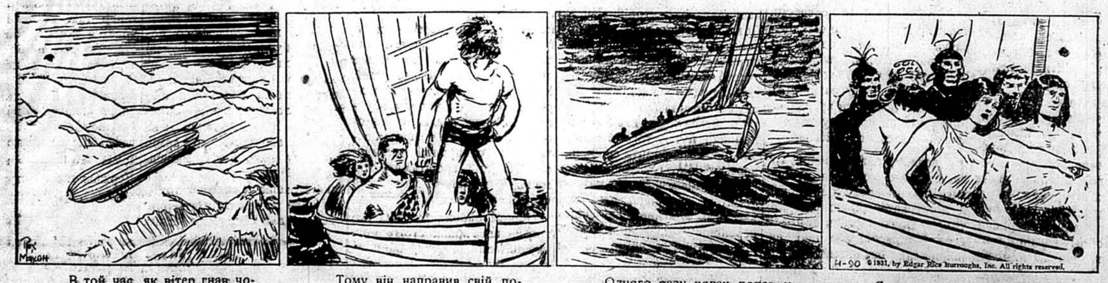
ПІТСБУРҐ, ПА. Тов. Гогатинщина, від. 396, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в суботу, дня 15-го липня, в годині 3-тій пополудни під числом 2114 Тустин ул. Проситься всіх членів і членкиць прибути. Хто би хотів виміняти стару грамоту на нову, просимо принести на мітінґ стару грамоту. — Уряд.

ГЕМТРАМК, МІШ. Тов. Згода, від. 20, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 16 липня, в годині 1-шій пополудни, в горішній салі Української Хати, 2240 Грейлінґ ул. На зборах будуть звіти секретаря і контрольорів з 6-місячної діяльности товариства. Проситься членів прийти на означений час, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Члени, котрі дали грамоти до виміни, щоби прийшли на збори до підпису своїх нових грамот. Члени, котрі хочуть виміняти свої старі грамоти на нові, нехай принесуть на збори свої старі грамоти. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів до Тов. і У. Н. Союза. Хто почуває себе правдивим Українцем, то повинен приступити до правдиво української організації, а нею є наш Батько Союз. — Іван Чайковський, предс.; Дм. Білик, кас.; Іван Крупа, фін. секр.; Микола Труш, рек. секр.

БРЕСЛАВ, ПА. Бр. св. Андрея, від. 30, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 16 липня, в годині 1-шій пополудни, в галі Копаця. Всі члени мають прийти на означений час, бо уряд і контрольна комісія дадуть звіт зі свого урядування. Проситься довгуючих членів вирівнати свої вкладки за себе і за дітей. Хто з членів хоче виміняти стару грамоту на нову, нехай принесе стару грамоту на мітінґ. — Михайло Филипс, секр.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(90)

В той час, як вітер гнав човен Тарзана з іншими далеко на відкрите море, повітроплав O-220 також летів у тому напрямі. Капітан Зуппер рішив, що він уже не знайде Тарзана й інших, а крім того довше він не міг лишатися тут зі своїм повітроплавом. Треба було вже щадити олій та інші припаси для повітроплава й для людей, яких лишилося обмаль. Зуппер тепер думав про те, як вибратися скорше з цього зачарованого світа.

Тому він направив свій повітроплав також за вітром, перелітаючи над широкою рікою, яка часами здавалася цілим морем. Тарзан та його компанія не знали того, що й повітроплав тепер направився в їх напрямі. Вони всю свою увагу зосередили на тому, як дібратися до землі, що виведе їх звідси, з цього зачарованого кола невідомого світа. На переді човна стояв увесь час ватажок піратів, який обнюхував повітря, стараючись почути запах землі.

Одного разу човен попав у полосу страшної бурі. Небо було ясне, але дув сильний вітер, а вода здіймалася величезними горами й силою била в човен, кидаючи його в ріжні сторони, як тріску в морю. Вазири були перелякані на смерть. Навіть загартовані на морях пірати почали побоюватися про долю свого човна, а в душу Тарзана та Джесона Ґрідлія вже заплядала зневіра, що вони не вийдуть щасливо зі страшної бурі, яка все більше зростала.

Якимсь дивом човен уратувався. Вітер раптово стих, таксамо, як він раптово налетів. Тепер лише здіймалися горами хвилі в морю. Але ніхто не знав напряму, яким треба плисти тепер. Лише ватажок піратів казав, що він знає, в якому напрямі від місцевости піратів звичайно віє вітер після таких бур. Тарзан рішив плисти до селища піратів, не зважаючи на те, що там не сталосяб з ним та з іншими його людьми. Та ось Іванна крикнула, показуючи рукою вперед.